
DAGENS FRÅGOR

Nationell samling?

KRIS skriker media, varpå ett stort antal borgerliga ledarskribenter tappar nerverna eller förståndet eller bådadera. Nationell samling efterlyses, regeringen uppmanas sträcka ut en hand till oppositionen (den socialistiska, inte Ny demokrati för Guds skull) som uppfattas ha visat tecken på sinnesändring och givit samarbetsinbiter.

Det vore löjeväckande om det inte var så skrämmande aningslöst. För det första är det inte kris plötsligt nu, den har rått och sakta förvärrats sedan socialdemokraterna devalverade 1982 och därefter levtt gott på dess effekter utan att utnyttja chansen till att byta ett allt ihålligare system.

För det andra finns det mycket litet som talar för att socialdemokraterna skulle hjälpa landet ur krisen om det fanns risk att detta skulle kunna gynna den borgerliga regeringen.

Under sin oppositionstid har socialdemokraterna konsekvent

- framfört oansvariga och populistiska förslag som om de genomförts skulle ha inneburit ett ras i marknadens förtroende till den svenska ekonomin.

- gjort allt för att underminera regeringens politiska sammanhållning kring den strama politiken.

- gjort uttalanden som negativt påverkat marknadens tilltro till en framtida svensk valutapolitik.

- gjort uttalanden som negativt påverkat marknadens tilltro till en framtida svensk valutapolitik.

Detta har visat sig vara en ändamålsenlig politik. Trots den djupnande ekono-

miska krisen ger opinionsmätningarna, även om de pekar uppåt, inte ett rimligt hopp om socialistisk seger i valet 1994 – när konjunkturen kanske vänt. Väljarna tycks ha tappat tron på den socialdemokratiska modellen. I det läget ligger socialdemokraternas enda chans i en fördjupad kris, en splittrad regering, kanske nyval när krisen är som värst.

I det läget tror en del borgerliga tidningar att socialdemokraterna skall gripas av någon slags oegennyttig patriotism. Vet de borgerliga inte – efter alla dessa år av socialistisk opportunistisk och populism – med vilka de har att göra?

Svagaste länken

Kedjan är aldrig starkare än den svagaste länken. Det gäller också regeringar, och den nuvarande bildtska är inget undantag.

Detta borde Olof Johansson och Bengt Westerberg begrunda när de bedriver sin "egen" politik. Den gode centerledaren sitter väl snabbt ned i båten igen, så angelägen som han är att sitta kvar på en taburett.

För Bengt Westerberg är det annorlunda. Han tycks kallt räkna med att om inte galoscherna passar, så lämnar han utan saknad.

Bengt Westerberg tycks driva linjen att skatterna inte kan sänkas för den offentliga sektorn är redan tillräckligt effektiv. Och får vi ned skattetrycket, så försvinner välfärdsstaten, enligt folkpartiledarens mening.

Får vi lite försynt be Bengt Westerberg att läsa om sin egen skrift från 1983. Den om skattetrycket. Där framgår det att då, 1983, kunde skattetrycket sänkas med 100 miljarder, utan att välfärden skadades. Och vad är det beloppet idag med inflation? Nästan 200 miljarder.

Författaren till skriften är Bengt Westerberg ensam. Den utgavs på Industrieförbundets förlag. Vad har hänt under de gångna tio åren? Kan Bengt Westerberg förklara?

Folkupplysning

Den store reformatorn i Tjeckoslovakien, Vaslav Klaus, har sagt att den tredje vägens politik leder till den tredje världen. Som kraftig försvarare av en fri marknadsekonomi har han talat om den utan adjektiv som "social" eller "ansvarsfull".

Marknaden skall regera helt enkelt, inom givna och stabila spelregler.

Men detta har varit svårt att förstå för de vanliga tjeckerna eller slovakerna. Varför tillåta en ekonomisk utveckling som innebär nedläggningar av företag och arbetslöshet, när så mycket behöver göras?

Insikten finns inte hos vanligt folk i Östeuropa om hur man får en ekonomi att växa. Att fasta regler i kombination med goda institutioner (t ex banker) och frihet är tillväxtens bästa klimat är ganska okänt. Även om många av dessa människor intuitivt reagerar emot socialisms styrsystem.

I Polen kräver nu fackföreningarna (ej Solidaritet) stopp på privatiseringen, förbud mot företagsförsäljning till utlänning-

ar, skydd mot import och förbud mot arbetslöshet. Allt detta visar på okunnighet. Vaslav Klaus, liksom förre finansministern i Polen, Balcerovics, har bett om hjälp från utlandet. – Hjälp oss att upplysa befolkningen. – De lyssnar mer på er från väst!

Kanske är det dags för en folkutbildning i marknadsekonomi? Givetvis i Östeuropa, men kanske även här hemma hos oss.

Carl Lidbom

Carl Lidbom är på tapeten igen. Nu har han redovisat vad som hände i december 1991, när han som Sveriges ambassadör deltog i överläggningar mellan president Mitterand och statsminister Carl Bildt. Att Lidbom inte kan vett och etikett är allmänt bekant, men att inte socialdemokraterna tar avstånd ifrån förfaringssättet är mer förvånande. Dylika överläggningar måste en ambassadör definitivt hålla tyst med, detta borde alla svenska partier kunna vara överens om.

Men nu skall Lidbom ut och agera i Östeuropa också. Han har tillsammans med några juristkollegor startat ett institut för mänskliga rättigheter, "Swedish Institute for Legal Development". Avsikten är att hjälpa till att bygga upp rättssystem i Östeuropa för att få demokratin och marknadsekonomi att fungera där. Institutet räknar med att få uppdrag från svenska biståndsorgan.

Skall verkligen Sverige lägga pengar på att den man som förstört svensk lagstiftning (Lidbommer) skall överföra den förmågan till öst?